

Jubileumi Krúdy-kiadványok

A közeljövőben megjelenik a Népművelési Propaganda Iroda kiadásában Gedényi Mihály *Krúdy bibliográfiája*, amely az eddigi legteljesebb számot adja az író műveiről, azok lelőhelyeiről. Gedényi szerint Krúdy 87 regényt, 2382 elbeszélést és 1780 cikket írt. Ehhez a fantasztikus életműhöz mérve talán nem tűnik soknak, hogy az író születése 100. évfordulójának évében *nyolc* kiadvány jelent meg műveiből és *egy* műveiről. De ha egybevetjük ezt az adatot azzal, hogy a 75. születésnap esztendejében, 1953-ban egyetlen Krúdy-könyv sem jelent meg, érzékelni tudjuk: milyen nagy a fejlődés 1957. az első életműkiadás első kötetének megjelenése óta.

A jelen helyzetet különben is abban a folyamatosságban kell szemügyre vennünk, amelyet a két éve megindult, második életműkiadás biztosít. A Szépirodalmi Könyvkiadó 24 kötetre tervezett vállalkozásából az ideig három megjelenéssel eddig *nyolc* kötet került az olvasók kezébe. Az *álombeli lovag* (1909–1911) elbeszéléseivel folytatódott a *Pókháló palackok*-kal (1894–1908) megkezdett gyűjtemény, amely hat kötetben a mind- eddig legteljesebb válogatást fogja nyújtani Krúdy novelláiból: az érett esztendő teljes termését tartalmazni fogja. A *Pesti nőrabló* című kötet az 1818–1920-ban írt, az *Aranyidő* című gyűjtemény az 1921–1923-ban írt regényeket, kisregényeket tartalmazza és a *Régi szállkakasok között*, a *Palotai álmok* és az *Utazások a vörös postakocsi* I–II. című kötetekkel megkezdődött sort folytatja. A tervek szerint a tizenegy regénygyűjteményből, hat elbeszéléskötetből és a hét egyéb írásokat (publicisztika, emlékezők, színes írások stb.) közlő kötetből álló életműsorozat 1983-ra, az író halálának 50. évfordulójára fejeződik be.

Miközben egymás után kerülnek a könyvesboltokba a második életműkiadás kötetei, egyszer-egyszer még visszatér az első életmű-sorozathoz is: nemrég jelent meg harmadik kiadásban az először 1966-ban megkomponált „új” *Álmoskönyv*, amely az álomfejtések mellett a többi „hobby”-írásokat, a szerelmes leveleket, a lóversenyről, a kártyáról és a gyomor örömeiről szóló színeseket is tartalmazza.

A rendszeres és filológiai igényű kiadások mellett, sajnos, még mindig folytatódik egy kevésbé követendő hagyomány is: Krúdy műveinek esetleges, alkalmoszerű válogatása és közreadása. Minthogy az életmű hatalmas, mindig akadnak szerkesztők, akik „új” elv szerint rendszerezik az író műveit, és a nagy sorozatokból kimaradt, néha éppenséggel a közepesnél is gyengébb írásokat gyűjtik egybe. A Móra Ferenc Könyvkiadó *Az utolsó várkisasszony* címmel a minap Krúdy történelmi kisregényeit és történelmi publicisztikáinak válogatását bocsátotta ki. Felvette a gyűjteménybe *A templárius*-t, amely a kannibalizmus részletező leírásával igazán nem való az ifjú olvasóknak, kihagyta viszont *A magyar jakobinusok*-at, feltehetőleg azért, mert úgy vélte: Krúdy Martinovics-portréja nem egyezik azzal, amit az iskolai történelemkönyvek festenek. Ilyen és hasonló megközelítéssel több tucat Krúdyválogatást össze lehetne állítani: az új életműkiadás éppen azért indult meg, hogy rendszerességével az esetlegességeket kizárja a publikációkból.

Még mindig nagy szükség van a biztos eligazodásra és eligazításra a *Szindbád-novellák* írójának életében, életművében. Ehhez segít hozzá Krúdy Zsuzsa *Gordonkázás* című könyve, amelyben az író lánya apjának önéletrajzi írásából ad szemelvényeket, mégpedig úgy, hogy az olvasó a mindeddig legteljesebb és legszebb, az életút legfontosabb állomásait kijelölő „Krúdy-önéletrajst” kapja a kezébe.

Ugyancsak Krúdy-szövegeket adott ki a Szabó Ervin Könyvtár a jubileumra: *Krúdy Gyula Budapestje* című gyűjteményé-

ben. Jóllehet, ez a válogatás sokkal kevésbé rendszeres és áttekinthető, mint Krúdy Zsuzsáé, azok számára, akik az írónak a főváros századeleji és századközepi életéről keresnek szemelvényeket, segítséget és jó olvasmányt nyújt.

Facsimile kiadásban jelenteti meg a Helikon Kiadó és a Petőfi Irodalmi Múzeum „Kézirattár” sorozatában Krúdy Gyula egy 1926-ban írt cikksorozatát, a *Szent Terézia utcáit*-t. Ez az értékes vállalkozás nemcsak a jószerivel elfeledett és eddig könyvben csak részleteiben publikált írásra hívja fel a figyelmet, hanem a kézirat-hasonmás közlésével betekintést enged az író alkotó műhelyébe és képanyagával Krúdy egyik kedvelt pesti városnegyedéről, a múlt Terézvárosáról és jellegzetes alakjairól is színes tájékoztatást nyújt.

A jubileumi év egyetlen Krúdyról szóló könyve Fábri Anna munkája, a *Ciprus és jegénye*. A szerző Krúdy kor- és történelemábrázolását az író jellegzetesen megjelenített típusainak és alakjainak elemzésével, bőséges szemelvényidézetekkel mutatja be. Jóllehet, vizsgálódását leszűkíti az életmű néhány — kétségkívül alapvetően fontos — alkotására, esszé-sorozata jó és hasznos olvasmány, amely tárgyilagossan eligazító betekintést nyújt Krúdy világába.

Örömmel regisztrálhatjuk a jubileumi évben megjelent és még megjelenésre váró, Krúdy írásait tartalmazó és Krúdyról szóló köteteket, mert immár nyilvánvaló, nemcsak évfordulós felbuzdulásról van szó, hanem arról, hogy a könyvkiadás lépést tart a Krúdy-művek iránt megnyilvánuló mind nagyobb olvasói érdeklődéssel.

Barta András